

ния основных средств предприятия должно быть обеспечено независимо от уровня инфляции и квалификации рядовых работников предприятия. Отметим, что механизм в значительной степени призван снизить отрицательное влияние инфляционных процессов и координировать работу персонала любой квалификации, либо обеспечить повышение квалификации работников предприятия.

Графическое отражение полученного приоритетного ряда показывает, что из внешних факторов лишь один превышает средний уровень влияния по всей совокупности факторов, в то время как в группе внутренних – над линией среднего влияния расположено большинство факторов. Кроме того, можно отметить, что степень влияния от фактора к фактору меняется практически равномерно.

Выводы. Эффективное функционирование организационно-экономического механизма зависит от практического анализа влияния внутренних и внешних факторов, что позволит оптимизировать процесс разработки внутрихозяйственных механизмов, адаптированных к специфическим условиям их применения. Можно говорить о достаточно значительной совокупности факторов, определяющих функционирование организационно-экономического механизма формирования основных средств сельскохозяйственных предприятий. В связи с этим целесообразно применение комплексного системного подхода в формировании организационно-экономического механизма.

Литература:

1. Дементьев В. Финансово-промышленные группы в российской экономике. Тема 10. Пути повышения качества проектов ФПГ//Рос. экон. журнал. – 1999. – №3.
2. Лысенко Ю., Егоров П. Организационно-экономический механизм управления предприятием // Экономика Украины. – 1997. – №1. – С.86-87.
3. Мильнер Б.З., Евенко Л.И., Рапопорт В.С. Системный подход к организации управления. – М.: Экономика, 1983. – 224 с.
4. Саати Т. Аналитическое планирование. Организация систем : [монография] / Т. Саати, К. Кернс. – М.: Радио и связь, 1991. – 224 с.

Рецензент: д.э.н., профессор Джалал А.К.

УДК 338.45:620.9.004.18(043.3)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

*Припотень В.Ю., к.е.н., докторант
Донецький національний університет*

У статті обґрунтовано доцільність впровадження служби забезпечення еколого-економічної безпеки промислового підприємства та запропоновано організаційний механізм управління еколого-економічною безпекою промислового підприємства, впровадження якого дозволяє формувати та накопичувати у суб'єктів господарювання адаптивні властивості.

In the article expedience of providing industrial enterprise service of ecology-economical safety is grounded and an organizational mechanism of management service of ecology-economical safety which allows form and accumulate adaptive properties for industrial enterprise is offered.

Постановка проблеми. Перед переважною більшістю підприємств всіх галузей економіки України постає гостра проблема створення та використання системи оцінки і забезпечення власної еколого-економічної безпеки, як механізму мобілізації та оптимального управління ресурсами підприємства з метою найефективнішого їх використання і забезпечення стійкого функціонування підприємства, його активної протидії негативному впливу на свою еколого-економічну безпеку. Проте, слід зауважити, що на даний час ще не існує чітко обґрунтованих критеріїв, індикаторів оцінки для розроблення технологій дієвого управління забезпеченням еколого-економічної безпеки та адекватного реагування на загрози і ризики. Тому, саме задля недопущення кризового стану у реальному секторі економіки і слід формувати відповідні механізми управління забезпеченням еколого-економічної безпеки. Підтвердженням актуальності проблеми створення механізмів управління еколого-економічної безпеки вітчизняних підприємств є і той факт, що наразі багато крупних вітчизняних підприємств, у тому числі більшість провідних фінансово-промислових конгломератів, створюють спеціальні підрозділи, покликані забезпечувати еколого-економічну безпеку цих підприємств. Проте ці знов створені служби не мають розробленої і ефективно функціонуючої наукової системи оцінки і забезпечення безпеки підприємств, теоретичної бази своєї роботи, що істотно знижує ефективність їх функціонування і обумовлює великий попит на наукові розробки з проблем забезпечення еколого-економічної безпеки підприємств з боку багатьох крупних підприємств різних галузей економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичними і практичними питаннями у сфері розробки механізмів з управління еколого-економічною безпекою промислових підприємств займалися вітчизняні і зарубіжні вчені, серед яких необхідно виділити праці [1-4].

Проте проведений аналіз показав, що більшість як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, що досліджували дану проблему, не приділили досить уваги формуванню відповідного інструментарію та організаційних механізмів розвитку еколого-економічної безпеки.

Постановка завдання. Звідси метою написання статті є розробка організаційного механізму управління еколого-економічною безпекою промислового підприємства.

Виклад основного матеріалу досліджень. В сучасних умовах частина ефективність функціонування підприємства асоціюється із загальним зростанням споживання матеріальних ресурсів, але такий підхід заподіє шкоди навколишньому середовищу, звідси з'являється необхідність у поєднанні екологічних і ринкових вимог до виробів. Взаємозв'язок економічної та екологічної безпеки промислового підприємства доцільно характеризувати як еколого-економічну безпеку, під якою слід розуміти такий стан, коли ресурси використовуються найефективніше для забезпечення збалансованого природокористування, а також запобігання різним погрозам діяльності підприємства [5].

Одним із головних питань у побудові організаційного механізму управління еколого-економічною безпекою промислового підприємства є розробка й удосконалення організаційної структури підприємства.

Найефективніше функції досягнення та підтримки еколого-економічної безпеки можна реалізувати шляхом відокремлення в організаційній структурі управління промисловим підприємством організаційної одиниці – служби забезпечення еколого-економічної безпеки, при створенні якої варто врахувати певні вимоги [2,5]:

- можливість надходження необхідної інформації для потреб служби забезпечення еколого-економічної безпеки, бухгалтерії, планово-економічного відділу, відділу маркетингу;

- наділення підрозділу повноваженнями впроваджувати нові процедури збору інформації;

- можливість оперативно надавати інформацію керівництву підприємства.

Діяльність з питань забезпечення еколого-економічної безпеки в основному аналітична, тому недоцільно включати служби забезпечення еколого-економічної безпеки до складу фінансово-економічного підрозділу, оскільки функції цих служб мають принципові розбіжності. Так, фінансово-економічна служба націлена на поточну роботу і констатацію поточного стану, а служби забезпечення еколого-економічної безпеки вирішує завдання поліпшення економічної роботи і загалом систематично координує роботу підприємства шляхом його участі у розробці стратегії еколого-економічної безпеки, у формуванні та навчанні антикризових груп, «силовому» захисті підприємства від протиправних дій чинників внутрішнього і зовнішнього середовища тощо [1,3].

Якісний склад служби забезпечення еколого-економічної безпеки залежить і від галузі діяльності, і від основних напрямів розвитку підприємства. Однак, якими б видами діяльності не займалося підприємство, очолювати службу забезпечення еколого-економічної безпеки повинен обов'язково професійний економіст. Залежно від розміру створюваної служби, крім останнього можуть залучатися такі фахівці: колишній співробітник розвідки або спецслужби; юрист; ризик-менеджер; технолог (за основним профілем виробництва); маркетолог; програміст; інші фахівці за специфікою функціонування підприємства і, відповідно, наявних загроз [4].

Для використання основних функцій еколого-економічної безпеки на підприємстві служба забезпечення еколого-економічної безпеки повинна сформулювати власну систему моніторингу найбільш значимих економічних явищ і подій. Пріоритетність співробітників може змінюватися залежно від специфіки підприємства [1,3,5].

Звідси на першому етапі організаційного механізму управління еколого-економічною безпекою промислового підприємства керівництвом підприємства мають визначатися вимоги до ефективності функціонування системи управління забезпеченням еколого-економічної безпеки. На другому етапі служба забезпечення еколого-економічної безпеки промислового підприємства

тва визначає систему показників оцінювання еколого-економічної безпеки та формує інформаційну базу за результатами проведеного моніторингу. На третьому етапі обчислюються порогові межі відхилення узагальненого показника-індикатора від його цільових значень. На четвертому етапі служба забезпечення еколого-економічної безпеки промислового підприємства здійснюється експрес-реагування на загрози еколого-економічній безпеці промислового підприємства. На останньому етапі керівництво підприємства впроваджує заходи з підвищення рівня еколого-економічної безпеки до визначеної траєкторії розвитку підприємства. На основі отриманих результатів визначаються вимоги до ефективності функціонування системи управління забезпеченням еколого-економічної безпеки.

В узагальненому вигляді, схему забезпечення еколого-економічної безпеки та реагування на загрози і ризики з удосконаленням прикладного інструментарію визначення системи показників оцінювання еколого-економічної безпеки промислового підприємства та експрес-реагування на загрози еколого-економічній безпеці промислового підприємства слід реалізувати за п'ятьма етапами у послідовності, що наведена на рис. 1.

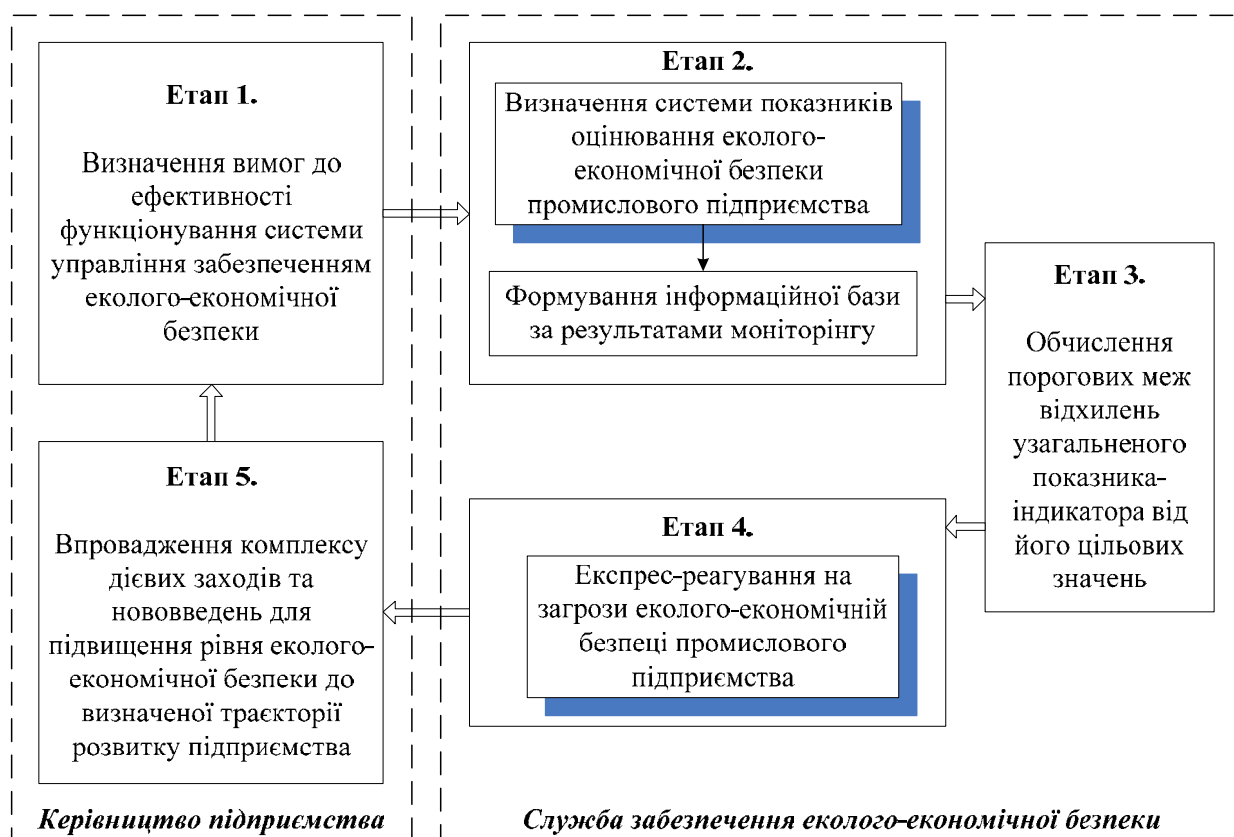

Рис. 1. Організаційний механізм управління еколого-економічною безпекою промислового підприємства

Як можна бачити з рис. 1, організаційний механізм управління еколого-економічною безпекою промислового підприємства забезпечує взаємозв'язок і взаємодію підрозділів підприємства й напрямів їхньої діяльності, одержання синергетичного ефекту в цілому для всього підприємства, тому що створює взаємодію функціональних підрозділів.

Таким чином, ефективно організовані функціональні складові еколого-економічної безпеки допоможуть не лише збудувати механізми боротьби з проблемами, але й забезпечити превентивну роботу, що дозволяє формувати та накопичувати у суб'єктів господарювання адаптивні властивості.

Висновки. Відповідно до запропонованого організаційного механізму управління еколого-економічною безпекою промислового підприємства подальшим напрямком дослідження є розробка системи показників оцінювання еколого-економічної безпеки промислового підприємства та механізму експрес-реагування на загрози еколого-економічній безпеці промислового підприємства.

Література:

1.Бабошко С.І. Механізми еколого-економічного регулювання діяльності малих підприємств: монографія / С.І. Бабошко. – М.: Вид-во МПСИ, 2006. – 432 с.

2.Карагодов І.А. Організаційно-економічний механізм управління природокористуванням промислового регіону / І.А. Карагодов, В.Д. Мартовицький // Екологічний вісник. – Київ: Аспект-Поліграф, 2002. – №5-6. – С 8-12.

3.Літвак С.М. Екологічний менеджмент та аудит: навч. посібник / С.М. Літвак. – К.: Професіонал, 2005. – 112 с.

4.Мольов М.Д. Теорія і практика управління регіональною екологічною безпекою: монографія / М.Д. Мольов. – Юж.-Рост.:Гуеіп, 2005. – 172 с.

5.Припотень В.Ю. Еколого-економічна безпека підприємства: монографія / В.Ю. Припотень – Луганськ: Вид-во Янтар, 2010. – 244 с.

Рецензент: д.е.н., професор Лисенко Ю.Г.

УДК 631.115.1.(477.83)

ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ТЕХНІКОЮ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ГОСПОДАРЮВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Прокопишин О.С., к.е.н.

Львівський національний аграрний університет

Аналізується технічна забезпеченість фермерських господарств Львівської області. Виявлено, що технічна забезпеченість не впливає на результативність їх господарювання. Пропонується підвищити технічну забезпеченість господарств за рахунок підвищення інвестиційного потенціалу, лізингу, формування кооперативів.

Technical providing of farms of Lviv region are analyzed. It was determined that the poor condition of technical providing leads to lowering of competitiveness of farms. In the paper we propose to supply renovation of technic at the cost of self investment potential, market grouping of technical and leasing service, proceeds of credit with preferential terms, forming of co-operative farming.

Постановка проблеми. Однією з основних проблем відтворювального процесу в сучасному сільському господарстві України є недостатнє технічне забезпечення виробництва, яке в останнім часом у багатьох сільсько-господарських підприємствах не покращується, а погіршується. Однією з найважливіших проблем сучасної аграрної економіки є незадовільний рівень забезпечення фермерських господарств основним і обіговим капіталом. Із переходом на ринкові засади господарювання ця проблема ще більш посилює-